

MINISTERSTWO
KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO

DEPARTAMENT WŁASNOŚCI
INTELEKTUALNEJ I MEDIÓW

Falkowska-Gołębiowska Katarzyna
Dyrektor

Warszawa, 18 kwietnia 2019 r.

DWIM-WSASK.050.1.2019.AK

Pan
Stanisław Porowski
Prezes
Stowarzyszenie Polski Instytut Praw
Głuchych

Szanowny Panie Prezesie,

w związku z przekazaną przez Pana petycją, zawierającą wniosek Stowarzyszenie Polski Instytut Praw Głuchych (SPIPG) o nowelizację ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz.U. z 2017 r. poz. 862) *w zakresie nałożenia na instytucje kultury realizujące zadania publiczne tzw. obowiązku zapewnienia osobom głuchym, niedosłyszącym i niewidomym, napisów dla niesłyszących tj. audiodeskrypcji oraz tłumaczenia na polski język migowy w dostępie do dóbr kultury,* uprzejmie proszę o przyjęcie następujących wyjaśnień.

Uprzejmie informuję, iż Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego podejmuje szereg działań wspierających dostępność kultury, w tym dostępność dla osób z niepełnosprawnościami. Wprowadzenie rozwiązań, które służą zapewnieniu dostępności jest jednym z priorytetowych zadań rządu, w tym także Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego (MKiDN), czego efektem są intensywne prace i działania w ramach Rządowego Programu *Dostępność Plus do 2025 r. czy przygotowanie Narodowej Strategii na rzecz Osób Niepełnosprawnych*, w których aktywnie uczestniczy MKiDN. Postulat Stowarzyszenia jest w pełni zgodny z kierunkami działań wytyczanymi m.in. przez wymienione powyżej dokumenty.

Należy jednak zauważyć, iż kwestia dostępności kultury i jej dóbr jest ujęta w szeregu ustaw z zakresu działy kultura i ochrona dziedzictwa narodowego, które przewidują szczególne regulacje mające zabezpieczać lepszy dostęp i korzystanie z dóbr kultury właśnie szeroko pojętej grupie osób z niepełnosprawnościami. W tym zakresie warto odnotować, że:

- 1) ustawa 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach – przewiduje odrębny rozdział 9 dotyczący obsługi specjalnych grup użytkowników, statuujący m.in. Centralną Bibliotekę Niewidomych jako zapewniającą obsługę biblioteczną niewidomych i koordynującą działalność pokrewnych bibliotek i instytucji oraz przepisy dotyczące zapewnienia obsługi biblioteczej tzw. specjalnym grupom użytkowników, dla których prowadzone są biblioteki w podmiotach leczniczych w rozumieniu przepisów o działalności leczniczej, w domach pomocy społecznej, w zakładach karnych, poprawczych i schroniskach dla nieletnich, a także w jednostkach organizacyjnych podległych Ministrowi Obrony Narodowej i ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych;
- 2) ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. o prawach autorskich i prawach pokrewnych – gwarantuje tzw. dozwolony użytek chronionych utworów osobom niepełnosprawnym i reguluje zasady tego użytku;
- 3) ustawa z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji – gwarantuje określony poziom udogodnień dla osób niepełnosprawnych, a ponadto określa klauzule programowe dotyczące osób niepełnosprawnych w zakresie misji publicznej dla publicznej radiofonii i telewizji, czy kryteriów świadczenia nowych istotnych usług oraz klauzule antydyskryminacyjne dotyczące reklam i treści audycji;
- 4) zgodnie z art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach w jednym dniu tygodnia wstęp na wystawy stałe muzeów jest nieodpłatny. Ponadto w art. 10 ust. 5 ww. ustawy upoważniono ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego do ustalenia, po zasięgnięciu opinii Rady do Spraw Muzeów, wykazu państwowych muzeów martyrologicznych, do których wstęp jest bezpłatny, ze względu na szczególny charakter historyczny i edukacyjny tych muzeów, zaś w art. 10 ust. 3a wskazano, że za wstęp do muzeów państwowych przysługuje ulga w opłacie m.in. dla osób powyżej 65. roku życia, emerytów, rencistów, rencistów socjalnych, a także osób niepełnosprawnych wraz z opiekunami.

Pragnę również zauważyć, iż wskazana w petycji ustawa z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz.U. z 2017 r. poz. 862) w zapisach definiujących działalność kulturalną instytucji kultury ma charakter ogólny, natomiast postulowane w Petycji rozwiązania są w wysokim stopniu szczegółowe i kierowane wyłącznie dla działalności pewnej grupy instytucji kultury, takich jak np. muzea, galerie, teatry. Jednocześnie stając się nieadekwatne i w przeważającej mierze nie dotyczą instytucji kultury prowadzących działania o innym charakterze, w tym np. bibliotek. proponowana nowelizacja ustawy musiałby więc obejmować nie tylko udogodnienia dla osób głuchych, niedosłyszących

i niewidomych, lecz ogólnie dla osób niepełnosprawnych. Zwracamy również uwagę, iż zawężony katalog grup osób z niepełnosprawnościami, o których mowa w petycji, mógłby wpłynąć ograniczająco na wsparcie w dostępie do kultury dla innych grup o szczególnych potrzebach niż te, w których imieniu występują autorzy Petycji.

Biorąc pod uwagę powyższe, pragnę poinformować, iż w opinii MKiDN nie znajdują uzasadnienia proponowane zmiany ustawy o *organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej*. Natomiast, podkreślając pełne zrozumienie dla celu jaki przyświeca Stowarzyszeniu Polski Instytut Praw Głuchych, wyrażonego w przedmiotowej petycji, pragnę podkreślić, iż MKiDN wspiera realizację zapisów obowiązujących w aktualnym porządku prawnym oraz podejmuje działania o charakterze pozalegisłacyjnym, które służą zapewnieniu spójności i systemowości działań podmiotów sektora kultury i dziedzictwa narodowego w podnoszeniu dostępności kultury i sztuki dla osób z niepełnosprawnościami (m.in. poprzez dofinansowania udzielane w konkursach dotacyjnych Ministra KiDN oraz w ramach wsparcia udzielanego w ramach wdrażania VIII osi priorytetowej „*Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury*” Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, czy też podnoszenie kompetencji kadr kultury w zakresie dostępności wydarzeń i zasobów kultury poprzez system szkoleń i doradztwa, prowadzonych przez instytucje kultury prowadzone przez Ministra KiDN).

Mam również nadzieję na dalszą współpracę ze Stowarzyszeniem Polski Instytut Praw Głuchych oraz organizacjami współpracującymi ze Stowarzyszeniem w celu dalszego wspierania dostępności kultury dla osób z niepełnosprawnościami.

Z wyrazami szacunku,

Katarzyna Falkowska-Gołębiwska